

 โรงพยาบาลนครพนม	
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure) เลขที่ : IC-CPG-014-00	ฉบับที่ : 1
เรื่อง : แนวทางการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคอีสุกอีใสโรงพยาบาลนครพนม	วันที่ : 15 กรกฎาคม 2564
แผนก : กลุ่มงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกแผนกที่เกี่ยวข้อง
ผู้จัดทำ : (นางชวีวัฒนา ชาระ) (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ)	ผู้อนุมัติ : (นายสมโภชน์ กิ่งวานิชวัฒน์) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครพนม
ผู้ทบทวน : (ณรงค์เดช บุตรวรร) ตำแหน่ง : นายแพทย์ชำนาญการ	

เอกสารแนบ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในโรงพยาบาลนครพนมสามารถปฏิบัติได้เป็นมาตรฐานเดียวกันในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคอีสุกอีใส

2. ขอบข่าย : ระเบียบปฏิบัติตามเอกสารคุณภาพฉบับนี้ ใช้ในหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลนครพนม

3. คำจำกัดความ

3.1 โรคไขอีสุกอีใส (varicella, chickenpox) เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อ varicell-zoster virus เชื้อสามารถแพร่จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งได้โดยการสัมผัสตุ่มน้ำโดยตรงหรือเสื้อผ้าหรือของใช้ผู้ป่วยอีสุกอีใสและทางอากาศ โดยหายใจเอาละอองของตุ่มน้ำ ผ่านเข้าทางเยื่อเมือก ระยะฟักตัว 10-21 วัน การแพร่เชื้อเกิดได้ตั้งแต่ 1-2 วัน ก่อนมีตุ่มขึ้น โดยมีอาการนำมาก่อน คือ มีไข้ต่ำๆ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร หลังจากนั้นจะมีตุ่มขึ้นที่ผิวหนังและมีอาการคัน ตุ่มจะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะภายใน 24-48 ชั่วโมง เริ่มแรกจากจุดแดง (macule) เปลี่ยนเป็นตุ่มเล็กๆกลมแข็ง (papule) ตุ่มหนอง (pustule) และสะเก็ดแห้ง (crust) ตุ่มเหล่านี้จะพบมากบริเวณศีรษะ ลำตัว และใบหน้า ส่วนบริเวณแขนขาจะมีตุ่มขึ้นน้อย ระยะเวลาดังกล่าวตั้งแต่ตุ่มขึ้นจนตกสะเก็ด ใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์

3.2 การมีภูมิคุ้มกันต่อโรคอีสุกอีใส หมายถึง การได้รับวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใสครบ 2 เข็ม หรือผลการตรวจ varicella IgG ได้ผลบวก หรือมีประวัติเคยเป็นโรคอีสุกอีใสหรือสุวัด

เรื่อง : แนวทางการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค อีสุกอีใส โรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 2/4
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)	รหัสเอกสาร : IC-CPG-014-00

3.3 ผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่รุนแรง และมีภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อโรคอีสุกอีใส ได้แก่

- ผู้ป่วย Immunocompromised ที่ไม่มีภูมิต่อโรคไขอีสุกอีใส เช่น ผู้ป่วยมะเร็ง ผู้ป่วยที่ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน เป็นต้น
- เด็กที่เกิดจากมารดาที่มีอาการของโรคไขอีสุกอีใสภายใน 5 วันก่อนคลอดถึง 2 วันหลังคลอด
- เด็กเกิดก่อนกำหนดที่อายุครรภ์ ≥ 28 สัปดาห์ มารดาไม่มีภูมิต่อโรคไขอีสุกอีใส
- เด็กเกิดก่อนกำหนดที่อายุครรภ์ ≤ 28 สัปดาห์ หรือน้ำหนัก ≤ 1000 กรัม
- หญิงตั้งครรภ์ที่ไม่มีภูมิคุ้มกันโรคไขอีสุกอีใส
- มารดาที่เป็นงูสวัดและให้นมบุตร บุตรมีโอกาสเป็นอีสุกอีใสได้

3.4 ผู้สัมผัสโรคหมายถึงบุคคลที่สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยอีสุกอีใส เช่น อยู่ในห้องเดียวกัน หอผู้ป่วยเดียวกัน การสัมผัสลักษณะ face to face contact บุคลากรให้การดูแลผู้ป่วย ระยะเวลาการสัมผัส 5 นาทีถึง 1 ชั่วโมง ทำให้มีการสัมผัสตุ่มน้ำและเสื้อผ้า เครื่องนอน แก้วน้ำ สูดหายใจเอาละอองฝอยของตุ่มน้ำ

3.5 การแพร่กระจายเชื้อ แบบ Airborne และ Contact

4. เอกสารอ้างอิง :

เอกสารควบคุม

1. ภพ โกศลารักษ์. โรคอีสุกอีใส-โรคงูสวัด. ใน: จุฑารัตน์ เมฆมัลลิกา, ชิณู พันธุ์เจริญ, ทวี โชติพิทยาสุนท์, อุษา ทิสยากร,บรรณาธิการ, โรคติดเชื้อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ธนาเพรส; 2550. หน้า 155-166

2 . Centers for Disease Control and Prevention. Prevention of varicella recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP) . MMWR 2007;56: 1-40

3. Lopez AS and Marin M. Strategies for the control and investigation of varicella outbreaks 2008, [internet], 2008 [cited 2017 May 11]. Available from <https://www.cdc.gov/chickenpox/outbreaks/downloads/manual.pdf>

4. ประกาศคณะกรรมการแพทยศาสตรโรงพยาบาลรามธิบดี เรื่อง แนวทางการดูแลสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับบุคลากรนักศึกษา แพทย์ประจำบ้านและพยาบาลหลักสูตรวุฒิปัตรก่อนเข้าปฏิบัติงาน/ศึกษาในคณะแพทยศาสตรโรงพยาบาลรามธิบดี พ.ศ. 2557

5. ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องแนวทางป้องกันโรคติดต่อของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2559

6. บัตรรายงานโรค หรือ รง.506 กลุ่มงานระบาดวิทยา กองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

เรื่อง : แนวทางการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคอีสุกอีใส โรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 3/4
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)	รหัสเอกสาร : IC-CPG-014-00

5. แนวทางปฏิบัติ :

I: สำหรับแผนกผู้ป่วยนอก

1. จัดระบบคัดกรองผู้ป่วยโรคติดเชื้อจากการสัมผัสและทางอากาศ
2. กรณีสงสัยเป็นโรคอีสุกอีใสให้ผู้ป่วยสวมผ้าปิดปากและจมูก
3. เตรียมรถนั่งหรือรถนอน ใช้ผ้าปู ให้ผู้ป่วยนั่งหรือนอนแล้วใช้ผ้าคลุมตัวผู้ป่วย
4. พนักงานเปลสวม N95 ส่งผู้ป่วยไปตรวจ ณ จุดตรวจผู้ป่วยโรคติดเชื้อ โดยดำเนินการให้ผู้ป่วย

ได้รับการตรวจรักษาโดยเร็ว

5. แพทย์ให้ผู้ป่วยหยุดงานจนกว่าตุ่มแห่งตักสะเก็ดเพื่อเป็นการควบคุมการแพร่กระจายของโรค
6. กรณีรับไว้รักษาแจ้งหอผู้ป่วยก่อน เพื่อเตรียมห้องแยก รวมทั้งกรณีมาคลอด
7. แจ้งงานควบคุมโรค (คุณไกรลาศ โกษาแสง โทร 1073 หรือตามแนวทางที่กำหนด เพื่อ

รายงานโรค (รง.506)

II: กรณีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

1. จัดให้ผู้ป่วยอยู่ในห้องแยกเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อทางอากาศ จนกว่าตุ่มแห้ง
2. บุคลากรที่ดูแลผู้ป่วยต้องสวม N95 เสื้อกาว ถุงมือ มิภูมิคุ้มกันต่อโรคอีสุกอีใส
3. หากจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่อยู่ในระยะแพร่เชื้อออกจากห้อง ให้ประสานหน่วยงาน

ล่วงหน้าเพื่อเตรียมรับ และให้ผู้ป่วยสวมผ้าปิดปากและจมูก และใช้ผ้าคลุมปิดตัวผู้ป่วยเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ เช่น ตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ ผ่าตัด

4. รายที่ต้องฟอกไต ต้องแจ้งหน่วยไตเทียม เพื่อให้ฟอกรอบสุดท้ายและแยกจากผู้ป่วยอื่น
5. รายที่มาคลอดต้องแยกจากรายอื่น และแจ้งแพทย์เด็กเพื่อเตรียมให้การรักษาเพื่อป้องกันการ

ติดเชื้ออีสุกอีใสและแยกเด็ก แจ้งตักหลังคลอดเพื่อแยกเข้าห้องแยก

6. แจ้งกลุ่มงานการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ เมื่อมีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาใน

โรงพยาบาล

III : กรณีการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้ป่วยที่สัมผัสโรคภายในหอผู้ป่วย

1. ค้นหาผู้สัมผัสโรคและประวัติภูมิคุ้มกันโรคอีสุกอีใส
2. แนะนำให้ใช้ได้รับวัคซีนป้องกันโรคภายใน 3-5 วัน
3. รายที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่รุนแรง แพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยปรึกษาแพทย์สาขาโรคติดเชื้อเพื่อพิจารณาให้ Acyclovir
4. ให้จำหน่ายผู้ป่วยที่สัมผัสโรคโดยเร็ว เมื่อพิจารณาแล้วว่าไม่มีผลเสียต่อผู้ป่วย
5. หากไม่สามารถจำหน่ายผู้ป่วยได้ ให้ย้ายผู้ป่วยเข้าห้องแยกในวันที่ 8 ถึงวันที่ 21 หลัง

สัมผัสโรค

เรื่อง : แนวทางการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคอีสุกอีใส โรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 4/4
ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติ (System Procedure)	รหัสเอกสาร : IC-CPG-014-00

IV: กรณีบุคลากรที่สัมผัสโรค

บุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลรักษาผู้ป่วย ต้องมีหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งที่แสดงการมีภูมิคุ้มกันต่อโรค คือ ได้รับวัคซีนป้องกันโรคนี้ครบถ้วนก่อนเข้าปฏิบัติงาน เคยป่วยเป็นโรคนี้มาก่อน หรือมีผลการตรวจเลือดยืนยันว่ามีภูมิคุ้มกันต่อโรค

1. พยาบาลควบคุมการติดเชื้อและหัวหน้าหอผู้ป่วยค้นหาบุคลากรที่สัมผัสโรคและชัก
ประวัติภูมิคุ้มกันโรคอีสุกอีใส
2. บุคลากรที่ยังไม่เคยเป็นโรคอีสุกอีใส ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใสภายใน 3-5 วัน หลังสัมผัสโรค
3. บุคลากรที่สัมผัสโรคทั้งเคยเป็นและไม่เคยเป็นโรคอีสุกอีใสให้เฝ้าระวังตนเองต่อการเป็นโรคอีสุกอีใส ในช่วงระยะฟักตัวของโรค (10-21 วัน) เช่น มีไข้ ให้สงสัยว่าอาจมีการติดเชื้อโรคอีสุกอีใสและสวมผ้าปิดปากและจมูก หากมีตุ่มขึ้นให้รีบรับการตรวจรักษาทันที
4. แจ้งกลุ่มงานการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อเมื่อมีบุคลากรป่วยเป็นโรคอีสุกอีใส

6. ภาคผนวก :-